

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

H-7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
Tel.: +36 72 501-500

K APOSVÁRI
E G Y E T E M

H-7400 Kaposvár,
Dr. Guba Sándor u. 40.
Tel.: +36 82 505-800

TÁMOP-4.1.2-08/1/B-2009-0003

Fejlesztő neve:

BERÉNYI SZABOLCS

Tanóra / modul címe:

**VÖRÖSMARTY MIHÁLY: CSONGOR ÉS TÜNDE
(MÁSODIK ÓRA)**

1. Az óra tartalma – A tanulási téma bemutatása; A téma és a módszer összekapcsolásának indoklása:

Ez Vörösmarty Mihály *Csongor és Tünde* bevezető moduljának második tanórája. Ideális esetben egy dupla óra második 45 perce. Az órán az első részben elhangzottakra, megtanultakra támaszkodva ismerjük meg a romantikus drámai költemény műfaját, és alkalmazzuk új ismereteinket Vörösmarty művére.

A tanóra (éppúgy, mint az első rész) páros munkán alapuló kooperatív feladatokat tartalmaz. Az alkalmazott módszerek az első óránál már ismertetett „*Páros beszélő*” és „*Tudós és az írnök*”. E munkaformák tapasztalatait közös, frontális megbeszéléssel foglaljuk össze, ahol az egyeztetés fázisában a tanár megvilágíthatja a bonyolultabb összefüggéseket, és kiszűrheti a téves információkat.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

2. Fejleszthető kompetenciák:

<p><u>Személyes kompetenciák</u> éntudatosság (önbizalom); önszabályozás (önkontroll, megbízhatóság, alkalmazkodás, innováció); motiváció (teljesítmény, elköteleződés, kezdeményezés)</p>	<p><u>Szociális kompetenciák</u> empátia (mások megértése, elfogadása, segítése, partnerközpontúság, alternativitás, közéleti tudatosság); társas készségek (meggyőzői képesség, kommunikáció, konfliktuskezelés, kezdeményezés, vezetés, kapcsolatépítés, odafigyelés, elfogadás, együttműködés)</p>	<p><u>Kognitív kompetenciák</u> felidézés (körülrás, visszaemlékezés); összefoglaló képesség (elvonatkoztatás, felfogás- megértés); kategóriahasználát (asszociáció, csoportosítás, átrendezés, sorrendbeállítás); nézőpontváltás (hangsúlyozás); analízis (kiemelés a kontextusból, értelmező kibontás, felosztás, elválasztás-elkülönítés); alkalmazás (kiemelés, áthelyezés); indukció-dedukció (példáhozás, következtetés, hipotézis állítása és igazolása, érvelés); szintetizálás (asszociáció, harmonizáció, fölépítés, kombináció, integrálás); értékelés (visszajelzés, kritika, döntéshozatali képesség, tévedés megállapítása, interpretáció); kérdésfelvetés (hipotézis felállítása, érdeklődés, okok feltárása)</p>
--	---	--

3. Korcsoport / évfolyam:

10. évfolyam

4. Előfeltételek / előfeltétel tudás:

Mivel a tanóra egy új anyag bevezető két órája, ezért a romantikáról mint korstílusról való általános ismereteken kívül természetesen a *Csongor és Tünde* című mű alapos olvasói ismeretére van szükség. Megfigyelhető, hogy a diákok általában nehézségekbe ütköznek a

szöveg olvasásakor, gyakran a cselekmény fontosabb eseményeit sem értik, ezért előfordulhat, hogy szinte teljesen „nulláról” kell kezdeni a mű értelmezését. Mivel ez a tanóra egy új anyag bevezető két órájának második része, ezért a korábban leírtakon felül természetesen az előző 45 percben elsajátított információkra, tudásra épül ez az óra.

5. Eszközigény:

Az órán egy dobható eszközre (labda, papírgalacsin, plüssfigura stb.), tankönyvre és természetesen Vörösmarty művére van szükség. Ezen kívül az órának nincs speciális eszközigénye, mivel az egyéni jegyzeteket a diákok saját füzetükbe, a közösen megbeszélt információkat pedig a táblára írjuk/írják fel.

6. Megjegyzések a feladatokhoz:

A tananyagot két egymást követő magyarórára dolgoztam ki, ezért az RJR-modell ennek megfelelően módosul. Amennyiben két külön órát tervezünk, úgy a második tanóra ráhangolódás fázisát kezdhetjük ismétléssel, a szóforgó módszer alkalmazásával.

7. Lehetséges megoldások:

A dupla tanóra ráhangolódását célzó feladatok, illetve a jelentésteremtéshez kapcsolódó feladatok egy része a *Csongor és Tünde* első órájánál olvashatók.

J

 1. Az előző óra végén összegyűjtöttük a Gergei Albert széphistóriája és Vörösmarty műve közötti egyezéseket és eltéréseket. Most innen folytatjuk a munkát.

Rendszerezétek a táblán és a füzetetekben lévő listát a következőképpen! Készítsetek egy T-táblázatot a füzetetekbe! A bal oldali oszlop tetejére írjátok fel azt, hogy **Átvett**, a másik oszlop tetejére pedig azt, hogy **Új!**

A három padosor három különböző T-táblázatot fog készíteni: az első írja föl címként azt, hogy **Szereplők**, a második azt, hogy **Helyszínek és idő**, a harmadik azt, hogy **Cselekményszálak!** Padtársatokkal együttműködve hiánytalanul töltsétek ki a táblázatot: tehát az összes szereplőt, vagy helyszín- és időjelöléseket, vagy fontos cselekményszálát és fordulatot írjátok be a táblázat megfelelő helyére!

A feladat megoldásához használjátok Vörösmarty művét, az előző órai forrásokat és az ezekről készült jegyzeteiteket!

(6 perc)

/Ezt a három táblázatot én is felrajzolom a táblára./

2. Foglaljuk össze a táblánál munkáitok eredményét!

Jöjjön ki egymás után a három padsorból egy-egy páros a táblához, hogy kitöltsék a táblázatot!

A párosok egyik tagja írja, a másik indokolja, fejtsse ki, értelmezze az adott névvel, helyszínnel, fogalommal kapcsolatos észrevételeket!

Ha hiányos a táblázat, közösen kiegészítjük.

(7 perc)

/A táblázatokat elemezve láthatjuk, hogy az eredeti mese történetét, helyszíneit és szereplőit Vörösmarty nagyrészt megtartotta: némelyiket átnevezte, kicsit módosította. Ám vannak teljesen új karakterek (a három vándor, az Éj), egy teljesen új helyszín (a hármass út), s az újításokhoz új cselekményszálak is kapcsolódnak. Láthatjuk, hogy az eredeti történet mesés időkezelése is megváltozott: egy teljes napra redukálódott a cselekmény ideje.

Az újítások szerepének, a mű mondanivalójának a megértéséhez meg kell ismerkednünk az alkotás műfajával./

3. Nyissátok ki a tankönyvet a Csongor és Tünde című fejezetről!

Két részletet párban dolgoztok fel, ám az osztály egyik fele a „drámai költemény, világdrama” című fejezettel, a másik fele pedig a „kétszintes dráma” című résszel foglalkozik.

Olvassátok el, és a párotokkal közösen alkossatok egy vázlatot a füzetekbe az adott fejezetről!

(7 perc)

4. Most váljatok el a padtársatokról és keressetek magatoknak egy olyan osztálytársat, aki másik szöveggel foglalkozott!

Az előző órán már alkalmazott „Tudós és az írnok” egymást tanító technikájával adjátok át tudásotokat egymásnak!

Egymás tudása, illetve a tankönyv alapján készítsetek füzetekbe jegyzetet vagy vázlatot!

(6 perc)

5. Az új ismereteket beszéljük meg közösen is!

(4 perc)

6. Végül alkalmazzuk új tudásunkat!

Gondolkodjon mindenki egy percig néma csöndben, hogy a T-táblázatokban megjelenő új szereplők, helyszínek, cselekményszálak stb. hogyan értelmezhetők a romantikus drámai költemény műfajának jellemző elemeiként!

Szóforgó technikával egy-két perc alatt alkossatok véleményt e kérdésről!

Ha kifogysz az időből, akkor a párod folytathatja a gondolatmenetet!

(5 perc)

 7. Szólánccal beszéljük meg közösen a feladatot! Mindenki csak egy-egy értelmezést mondhat, majd tovább kell dobnia a labdát!
(3 perc)

R

 8. Írj a füzetedbe egy legalább tíz soros esszét, mely az alábbi „nyitott mondattal” kezdődjön!

Vörösmarty Mihály Csongor és Tünde című műve drámai költemény, mert ...

(5 perc)

 9. Hallgassunk meg közösen néhány megoldást!
(2 perc)

8. Szemléltetés:

9. Fejlesztő értékelés:

A tanóra végén írandó tíz soros esszében a diákok felsorolják a műfaj legfontosabb elemeit, és ezekhez a két órán elhangzott példákat érvekként használják fel. Ezen írások közös megbeszélése láthatóvá teszi a megszerzett tudást mind a tanulók, mind a tanár számára.

10. Felhasználható irodalom:

1. Pethőné Nagy Csilla: *Módszertani kézikönyv: Befogadasközpontú és kompetenciafejlesztő irodalomtanítás a gimnáziumok és szakközépiskolák 9-12. évfolyamában*. Budapest, Korona Kiadó, 2007. 205-207. p., 190-194. p.
2. Bárdossy Ildikó - Dudás Margit - Pethőné Nagy Csilla - Priskinné Rizner Erika: *A kritikai gondolkodás fejlesztése: Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei: Tanulási segédlet pedagógusok és pedagógusjelöltek számára a saját élményű tanuláshoz*. Pécs, Pécsi Tudományegyetem, 2002. 294-295. p., 298. p., 316. p.

